

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De non promotis intra annum quando priuati censeantur, & quando
possint excusari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

ad officium Archidiaconi spectare dicat. *ad officium Archidiaconi spectare dicat. e. ad huc. & c. v. nostrum, de offi. Arch. ca. si quis. 94. distin. Gofr. in summa de temp. ordi. §. nunc videamus.* Tamen hodie in Francia Archidiaconi de consuetudine amiserant istud examinandi ius, vt nunc solos episcopos examinare, vel committere videamus: ideo tenentur illi qui examinauerunt si indignus praesentetur. *e. si seruus. 54. dist. nec non Episcopus tenetur. ca. accepimus, de e. & qualitate.* si malum examinatorem & corruptum elegit, vel ignarum, sicut & exercitor nauis de facto sui magistrum. *l. r. §. magistrum. ff. de exercit. actio.* & debet episcopus eos adhibere iuramento, quod iuste eos examinabunt, & fideliter, & verè sententiam dicent super his.

15 Hodie quoque non seruatur illud scrutinium, seu examinatio, quae fiebat secundum formam positam in c. vno, de scrutinio in ordine facien. lo. sed examinans, si reperiat examinatum idoneum, illum catalogo ordinandorum inscribi mandat & demum is suscipit ordinem, ad quem est examinatus. in prima verò tonsura parua est examinatio, in susceptione quatuor minorum est maior, in subdiaconatu debet esse maxima: quia in aliis examinari postea non solet: sed quidam burfam examinant & Giezum imitantur, [Elisæi famulum, de quo. 4. reg. c. 5.]

16 Interdum etiam quis per saltum ordines recipit, verbi gratia, à subdiaconatu saltat ad sacerdotium, quod accipit sine diaconatu; & tunc interdicitur ei executio ordinis quem recipit, donec quod est omisium suppleatur, id est, diaconatus collatus sit. *e. solitudo. 52. distin.* & episcopus poterit cum isto ordinato dispensare, & ei conferre diaconatum, vt tunc ipse ordinatus ministrare possit per text. in c. vno, de cler. per saltum promo.

17 Quod intellige, si non ministrauerit in ordine non suscepto: alioqui solius est Papæ dispensare: quando quidem effectus est irregularis, & incidit in poenam clerici non ordinati ministrantis. *de qua in cap. i. de clerico non ord. ministr. Host. in summa illius rit. Sylu. de P. i. in sua summa in ver. irregulari.*

ritas. §. m. queritur, post Lappum alleg. 29. an dispenset. & si impetret dispensationem, requiritur in ea absolutio, dummodo rite se promoueri faciat.

18 Alii reperiuntur, qui furtiue, id est, sine examinatione, & approbatione superioris se ingerunt ad ordines cum aliis approbatis ignorante episcopo: & tunc si hoc erat prohibitum ab episcopo ordinante sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, tunc is ordinatus non poterit in suscepto ordine ministrare, nec ad superiorem ascendere sine Papæ dispensatione. Necus si tantum erat prohibitio sine excommunicatione. *vt in c. 1. & per totum, de eo qui furtiue ordines recepit, summa Ange. in verb. irregularis. §. 27.*

19 Si tamen episcopus dicat, Non intendimus ordinare non examinatos, & non approbatos, & tunc qui se ingessit non erit ordinatus, ideo oportet quod iterum ordinetur, iniungendaque est illi poenitentia, priusquam ordinetur: quia valde deliquit, se ingerendo susceptioni ordinum ante approbationem. *doct. ibid.*

De non promotis intra annum quando priuati censeantur, & quando possint excusari.

Regula iuris est notissima, quod quicumque habet ecclesiam parochialem, tenetur intra annum promoueri: alias amittit ipso iure ecclesiam illam, & potest per non promotionem tanquam vacans impetrari, & conferri. *ca. licet canon. de elect. in 6.* etiam ante declarationem, veruntamen possidens non remouebitur à possessione, nisi vocatus & auditus fuerit, quia fortè ius habet retinendi. *cap. licet Episcopus. de preb. in 6.*

2 Ratio autem huius edicti est, quia perfectus parochiae & parochianis, seruire debet illis, celebrando, confitendo, & alia, quae ad verum curatum spectant, faciendo, quod prestare non potest, nisi promoueatur: tum quia propter officium & seruitium datur beneficium. *ca. fin. de rescrip. in 6.* Et quia periculum est animarum

De promotis sine examinatione.

Habens ecclesiam parochialem intra annum promoueri debet.

Ratio cur promoueri quis censeatur.

ex defectu pastoris non seruientis. *c. ne pro defectu de elect.* [Et si promotus fuerit, tamen non seruiat, nec celebret, non vaeat ecclesia per non promotionem, sed inspectione sic. Ideo opus est noua declaratione, quod promotus intra tres menses non celebret, quod esset ipso iure priuatus, eo quod multi promouentur, & celebritate desistant, & quo ad effectum promoti non censentur. *vt scripsi in l. viua ria. ff. de verb. sign. & omnes in festis saltem quatuor anni solennibus celebrare tenentur. facit. c. si quis in clero. 7. q. 1. & casu de sen. excom. in 6.]*

3 Adde regulam istam etiam factam esse ad cautelam, ne videlicet liberum sit alicui post receptos fructus ecclesiarum eas relinquere, & contrahere matrimonium: *vt in c. commissio. de elect. lib. 6.* Ideoque prouidetur, vt quis teneatur intra annum promoueri, quod melius eidem rei seruiat, cui fuit prapostus.

Vicarius perpetuus promoueri intra annum tenetur.

4 Quæ regula præter curatos ampliat etiam circa alios, vt primo procedat quoque in vicariis perpetuis. *cl. vna. de offic. vicar. qui licet non sint rectores ecclesiarum, sunt tamen rectores curæ animarum, & grex parrochianorum est eis commissus. arg. c. prouideas. de off. vicar. quam obrem eis incumbit, vt gregi eisdem credito deseruiant, vt illum pascant, & verbo doctrinæ, & exemplo. c. quoniam, & c. inter cetera. de off. ord.*

Prior conuentualis etiam commendatarius intra annum promouend.

5 Secundo etiam habet locum in habitibus prioratus conuentuales, aut curatos, *cl. ne in agro. §. ceterum. de statu monach. qui prior conuentualis ratione monasterii & personarum eiusdem habet curam monasterii, & personarum tam in foro pœnitentiali, quam iudiciali, ideo promoueri tenetur, sicut aliam habens curam.*

6 Intellige siue in la beneficia vel prioratus habeat in titulum, siue in commendam, *per d. §. ceterum. ibi collationis, seu commissionis sibi factæ: nam qui in commendam habet, non plus iuris habet, quam habens in titulum, nec minor idoneitas requiritur in commendatario, quam in habente titulum per c. nemo. de elect. in 6. & d. §. ceterum,*

loquitur generaliter, quando conferuntur, aut committuntur, conferuntur in titulum: committuntur in commendam: *vt in cl. vna. de suppl. negl. præf. vt abunde scripsi in tract. de pacif. poss. in 5. amplia. nu. 42.* [Si tamen cura regatur per secularem vicarium, dicerem non priuari priorem: quia curatus actu non dicitur prioratus, *vt inferius abundantius scribam.]*

Seculari & regulari res intra annum promouantur.

7 Tertio habet locum tam in secularibus, quam in regularibus: vnde si committitur ecclesia parrochialis à Papa cuidam regulari, tenebitur is etiam promoueri intra annum. *per d. c. licet canon.*

8 Sic erit dicendum in seculari, cui prioratus regularis conuentualis, aut curatus est commendatus. Imò ab ordinario non posset ecclesia parrochialis commendari cuidam, nisi qui actu sacerdos existat. *c. nemo ergo si Papa eidem commendet, tenebitur idem promoueri iuxta terminum iuris. Et ita fuit decisum in magna camera inquisitionum, anno 1534.*

9 Tamen §. ceterum, non habet locum in Prapostis, Decanis, & aliis præfidentibus canonicis regularibus: tum quod illi text. tantum loquatur de prioribus conuentualibus, & curatis: tum etiam quia est constitutio pœnalis, ergo non extenditur, *per l. cum quidam. ff. de lib. & posthum. nam hoc expressisset Papa, si voluisset. ad audientiam de Decimis.*

Arethine Prapostis & decanis non promouentur per annum.

10 Nec refragatur quod Benedictus 12. extenderit etiam ad Prapostos, decanos, & alios præfidentes ecclesiis conuentualibus: vt patet in const. Bened. c. 29. *incip. in super. vers. nos pari ratione: hoc est verum in ecclesiis conuentualibus monachorum, quia in illis est speciatim statutum, ergo in aliis locum non habet, quæ non sunt ordinis S. Benedicti, quibus expressè monachis illa lex est data: vt consulas Federicus de Senis, cons. 25. casus talis est, quidam, & Dom. cons. 132. casus talis.*

Promouentur qui non recipiunt fructus prima per

11 Quarto extende, etiam si habens ecclesiam parrochiam non reciperet fructus primi anni propter deportus; quos vocant Galli, nihilominus tenebitur promoueri, alioqui priuatus erit anno elapso per

per c. licet canon. tum quia grex est eidem commissus, ut ibi, & habeat pacificam possessionem curæ, ac liberum exercitium animarum: ergo propter earum periculum tenebitur sic promoueri, gl. & doct. in c. commissis, ubi Dom. & Phil. Perus. de elect. in 6. & in c. tibi concessio, de preb. ibidem & Do. cons. 125. dubia. in 3. q. per f. super terro.

12 Nam licet nil illo anno recipiat, quo seruire teneatur, tamen parare se tenetur ut eo tempore, quo fructus recipere licebit, sit idoneus ad seruiendum, & sic promoueri tenebitur illo anno. Nec obstat quod per adeptionem secundi non vacat primum, cum ex eo nil recipio: magna siquidem est ratio differentie intervtrinq, cum inducere vacationem primum, ex quo nihil ex secundo percepit, & sic nec illud censetur habere nimis graue esset, & perpetuum esset detrimentum. Sed quod teneat promoueri intra illum annum est potius honor, quam onus: cuius honoris si quod sit incommodum in non percipiendo fructus primi anni, temporaneum est illud, & modicum: cuius rationem prator non habet. l. scio. ff. de rest. in iug.

13 Adde quod c. si tibi, nil de hoc ultimo dicit: sed hoc tantum de primo, æquum videlicet esse, ut non debeat vacare primum, quamdiu nil recipit ex secundo: quia non videor habere pacificam possessionem plenam, nec videor renunciare beneficio primo, ex quo lucrum habeo, propter secundum, ex quo nil consequor: & huius sententia sunt do. de Rot. decis. 6. sufficit, in not. [Sub tit. de preben. decis. 3.] & do. Gen. cons. 78. form. ann. col. ult. pluribus comprobarem, nisi putarem ista sufficere. Si tamē quis retineret sibi omnes fructus, & renunciaret parrochiali ecclesie, putarem eum qui nil percipit, promoueri non teneri: quia nil habet, & episcopus eum non promoueret sic per c. episcopus de preb. & postquam non viuunt de altari, seruire non tenetur, c. eius secundum, de preb. unde ille qui recipit fructus, tenetur sacramenta administrare, & eo mortuo tenebitur resignarius intra annum promoueri, & ita putarem dicendum in hoc casu: secus in pre-

cedente, in quo paruo tempore caret fructibus, hic multo, & forte ad vitam non recipiet. [Et hoc tenet. gloss. Monach. in d. c. si tibi concessio, quamvis. glo. contra: quia postquam alter recipit fructus, habet curæ exercitium autoritate Papæ, ergo alter resignarius, qui plenè non dicitur illud beneficium habere, quandiu alter viuet, non tenebitur promoueri, quia cessat ratio. c. commissis, ut retrocedere possit post fructus perceptos, quos hic non percipit. Nec debet imputari ut dicit. glo. isti qui illud beneficium accepit, sicut si accepisset beneficium, cuius nulli essent fructus: ratione forte belli, quia non est eadē ratio. Nam qui recipit beneficium cuius nulli sunt fructus, hic solus habet & titulum, & curæ exercitium: sed quando sunt omnes fructus reseruaati resignanti, hic habet curæ exercitium autoritate Papæ, ergo non debet imputari illi qui accepit titulum beneficij, cuius fructus non potest percipere: quia si non haberet alium titulum episcopus eum non promoueret, sed teneretur illi prouidere, si eum ordinaret, per c. si episcopus de preb. in 6.

14 Animaduertendum est tamen, quod non promotus intra annum, & si postea receperit fructus, non i deo redditur inhabilis ad alia beneficia, quia pena illa non apponitur in d. c. licet canon. veruntamen tenebitur fructus restituere, si animum promouendi non habuerit. c. commissis, de elect. in 6. de Rot. decis. 326. nota quod non admittitur. in antiq. l. sub tit. de excep. decis. 3. Vbi dicit contrarium in Cancellaria teneri: supra dixi in dispens. super defectu natal. teneri restituere postquam non seruit.

15 Sed an is, qui non habuit animum promouendi, possit postea conueniri ad fructuum restitutionem, & condemnari à iudice ecclesiastico: quod videtur per d. c. restitutio commissa, sed contra visum est Senatui, anno 1522. die 21. Nouembris pro magistro Petro du Gar. appellante à Decano, & ca. Ambianensi, quia hoc procedit, ut ad restitutionem teneatur in conscientia.

16 Et sic debet moneri per suum confessorē, non quod detur alicui actio: quod est

Recipiens
fructus
post annū
promotio-
nis an sit
inhabilis.

Conueniri
an possit
ad fructuum
restitutio-
nem non
habēs ani-
mum pro-
mouendi.
Arestum.

notandum. Melius tamen esset fructus in hoc seculo reddere, quam ad inferos cum illis deuoluī, vel à Papa compositionem impetrent, seu ab illis qui indulgentiis istam componendi potestatem habent.

In capellanis quando non promotus sit priuatus. 17 Quinto procedit. c. licet, etiam in capellanis, quando quis in illarum fundatione dixisset expressè uelle. c. licet. habere locum in hac capella: ut si presbyter non fuerit promotus intra annum, quod si ipso iure priuatus. & alteri etiam eo non uocato conferri possit. Ita uidentur decidere Do. de Rot. dec. 108. no. quod ubi in antiq. [sub titul. de rer. permur. dec. 1. i.] quia non licet à fundatione discedere. c. si quis. de prab. cl. quia contingat de religiof. domibus, & sic potest sustineri conclusio, quòd habens capellam tenetur intra annum promoueri, alioqui ea post annum est priuatus, intelligendo ut supra.

Prorogare annum promotionis non potest episcopus. 18 Sexto etiam procedit, quamuis episcopus prorogasset istum annum: quia non potest episcopus dispensare super ætate, nec hoc tempus prorogare. c. priores, & c. indecorum, de a. tate: nam cum Decret. licet Canon, permittit episcopo dispensationem super residentia, ergo super alio prohibere uidetur. argu. c. qualis. 25. dist. ca. nonne, de præsump. Ioan. monach. in d. ca. licet, maxime quia illa Decret. licet, ex tex. concilij, contra quam episcopus non dispensat, ca. cum dilectus, ubi gl. de elect.

Annu promotionis episcopus abbreviare non potest. 19 Septimo postquam annus datur à iure uolenti promoueri, non poterit etiam episcopus illum annu abbreviare, & monere istum curatum ad breuius tempus capescendum, quo sacerdos fiat: nam indultum à iure beneficium nemini est auferendum, per reg. indultum, in 6. facit. l. si. §. donec. C. de iure delib. hoc expresse docet Bon. de ual. in clem. vna, in q. 3. de offic. vic.

Habitans in curia per annum & non promotus perdit parrochiale quæ in curia uenit. 20 Octauo declara, quòd si possidens hanc parrochiam ecclesiam in curia degat. absque huiusmodi promotione facta intra annum, tunc post annum in curia uacabit: & ad solum Papam collatio pertinebit. c. 2. de prab. in 6. [sed episcopus post mensem conferre illum poterit, &c.] cap. 3. ibidem Collecta in c. ecclesia, in fin. de for. leg. &

Provincial. in sit. declaratoria super proponente, seu uouente, &c. vers. beneficium residens in curia.

[Nonò procedit etiã si sit in seruitio archiepiscopi. Nam quamuis fructus possit canonicus in absentia recipere. c. cum dilectus. & seq. de cler. non resid. tamen promoueri tenebitur, quia huic priuilegium à iure non datur, sicut fructuum præceptio. & c. licet canon omnes adstringit. & priuilegiatus in vno non est in alio. doct. in authent. habita. C. ne filius pro patre. Et quia priuilegium recipiendi fructus, potius episcopi fauore datur quam canonicis.]

Decimò etiam nihil prodesset, si ad subdiaconatum vel diaconatum (licet sint ordines sacri) promotus fuerit, quia tex. in d. c. licet canon. dicit, ad sacerdotium promoueat. Et ideo uacabit parrochialis ecclesia post annum, ac si ad aliquem ex ordinibus promotus non esset, quia non est satisfactum legi, nec extendimus penam, sed oportet ut in suis terminis seruetur. Id habetur in d. c. commissi.

21 Nunc limitatur hæc regula, primum non habere locum in episcopatus, & Abbatibus: quia in his non inuenio hoc statutum fuisse, quorum tamen expressa requireretur mentio. gl. singulari. in c. 2. de prab. in 6. sed d. c. licet canon, loquitur solum de parrochialibus ecclesiis.

22 Et licet tex. in clem. in agro. §. ceterum. & sequenti loquatur de prioratu conuen-tual. tamen non loquitur de Abbatia: ideo in ea non habebit locum ille tex. tum quia odiosum est, ideo restringendum. c. statutum. de elect. in 6. reg. odia, de reg. iur. in 6.

23 Ad hæc per adaptionem beneficij incompatibilis non uacat episcopatus. c. cum nostris, de concess. preb. sic nec Abbatia, ob id etiam non uacabit per non promotionem: quia nec quidem hoc est expressum à iure: sed de episcopis, est tex. in ca. 1. & per totum. 100. dist.

24 Idem si ecclesia parrochialis erigatur in cathedralem, quia perdit nomen parrochialis: ut consuluo Dom. cons. 125. dubia, in fi. & sic nomine parrochialis non continetur, ut not. in c. cum nostris, de concessio. preben.

Petrus de Perus. in tract. de mut. stat. ecclesie
scripsi superius in tract. vno.

Moneri de-
his episco-
pi & abba-
tes in vi pro-
mouentur.
25 Ideo iura antiqua remanebunt in his
in correcta, videlicet c. cum in cunctis. & infe-
riora, de elect. ubi Abbas ibi comprehenduntur,
teste Panor. ibid. vnde potest Abbas priua-
ri, si monitus non promouetur, [nempe
in concilio Picta. sic statutum fuit, vt Ab-
bates, decani, & prepositi, qui presbyteri
non sunt, presbyteri fiant, quod si aliqua
iusta causa prohibente presbyteri, aut dia-
coni esse non potuerint, prelationes ad-
mittant. cap. i. de aia. & qualita.] & sic etiam
in episcopatibus, & Abbatibus monitio re-
quiritur, antequam vacent per non pro-
motionem: quam monitionem hic & a-
liis casibus hodie contemunt archiepi-
scopi, & episcopi facere in suam perni-
ciam animarum, cum ipsi vigilare deberet
supra gregem, at vereor ne quidam circa
ferarum, vel mulierum venationem po-
tius inuigilent quam circum animas, præ-
sor Domine facias, vt videant.

26 Abbates quoque nolentes promoue-
ri suam grauius onerare conscientiam ar-
bitror, nisi iustum aliquod afferant impedi-
mentum, siquidem non secundum Abba-
tiarum institutionem officium eis iniun-
ctum exequuntur, sed à probis quibusque
munus hoc sanctum & religiosum miserè
præripiunt: quam ob rem non sine graui-
sima culpa tenentur ad fructuum restitu-
tionem: quia cessat causa feruitij, ergo &
fructuum lucram, per l. quod dicitur. ff. de
pactis. c. cum cessante, de appellatio. & si essem
in concilio, procurarem statui, vt etiam om-
nes isti ipso iure post annum essent pri-
uati per non promotionem, imò quòd ef-
sent presbyteri ante adeptum episcopa-
tum, vel Abbatiam: quia hodie infantibus
dantur, & si senibus concedantur, isti no-
lunt promoueri, si modo licet diaconi Cardi-
nales non teneantur promoueri nisi ad
diaconatum, ratione Cardinalatus, tamen
si habeant Episcopatum promoueri tenentur,
sicut alij Episcopi, iustam habentes
præbendam diaconalè si recipiant par-
rochiam ecclesiam. ca. licet, & puto tor-
queri in inferno illos qui nunquam fue-

runt promoti, & tamen deuorant in vi-
ta cibaria sacerdotum, & Papa illos debet
compellere, nā hac memoria mundo qui-
dam tales sunt ad deuorandum bona pau-
perum.

27 Secundò non procedit in ecclesiis
collegiatis etiam parrochialibus, per c. sta-
tutum, de elect. in 6. nam in illa qualitas addi-
ta generi, facit illud transire in aliam spe-
ciem: vt docet textus. in l. ius civile, ff. de iusti-
& iure. Panor. in c. bone, v. no. de posula. præla.
Barba. in tracta. de præstam. Cardinal. in i. quæst.
1. parus. nu. 14. plenè Albert. in tract. de augmen-
to. in 3. conclus.

28 Tertiò limitatur in dignitatibus et-
iam curatis: & sic Decanus etiam ecclesie
curatæ non tenetur intra annum promo-
ueri, quia c. cum in cunctis. & inferiora, de ele-
ctio. nō recipit supplementationem, nisi immerè
parrochialibus, ergo in aliis locū non ha-
bebit: & simpliciter ecclesie parrochialis
nō comprehendit parrochiam ecclesiam
quæ dignitas est, si quidem aliam qualita-
tem habet, Ioan. Andr. & alij in d. ca. statutum,
per illum text.

29 Nam postquam in c. licet canon, fit
mutatio in ecclesia parrochiali, ergo in a-
liis remanet, c. cum in cunctis, immutatu:
vnde sine monitione non priuatur quis
dignitatibus curatis, etiam quia in illis ap-
ponitur pena, clem. vt hi quis, de etate. & sic
consuluit Feder. cons. 25. casus quidam. & cons.
76. casus & c. prior quidam: igitur alia pena
non erit adicienda.

30 Et sic illius non promotionis pena
locū non habebit in decanatus, præposi-
turis, aut Archidiaconatibus: vt docet Dom.
consil. 13. quoniam, & consil. seq. plenè consuluit
etiam prætextu nouæ constitutionis, & Roma.
consil. 25. quo ad primum, qua. 2. plura conges-
si in lib. meo. in d. ca. statutum: ideo qui possedit
præposituram curatā in ecclesia collegia-
ta sine promotione per annum, non tamè
est priuatus, nisi fuerit monitus: vt refert
Boer. in decis. Burdegalen. quæst. no. quidam re-
nunciavit, in fin. quia non est parrochialis
simpliciter, de qua loquitur c. licet canon: licet
æquum & bonum esset vt per concilium,
vel per Papam hoc statueretur: & hoc ad

Habens di-
gnitatem
curatæ vel
collegiatæ
nō priua-
tur per nō
promotio-
nem.

Decani
preposi-
turis nō
priuantur
ob non pro-
motionem.

Dei seruitium tenderet. [Tamen obtinentes dignitatem, vel canonicatum in ecclesia cathedrali, vel collegiata, quando in sacris non sunt, non habent vocem in capitulo, nec nisi dimidiam partem distributionum quotidianarum. *de. vt hi qui de aetate & qualitate. addit etiam consuetudo, vt non sedeant in superioribus subcellis chori: quæ consuetudo fuit per Senatum approbata contra quosdam canonicos eccl. Lochiarum, requirente procuratore regio in causa appellationis cantoris illius ecclesie contra quosdam canonicos. 1554. die 5. Iunij, in magna camera.]*

Vnitum 31. Quarto non procedit, quando ecclesia parochialis esset principaliter vnita præbendæ, vel alteri beneficio simplici. *c. exirpande. §. qui vero, de præben. & c. super eo. illo tit. in sexto.* Siquidem eo casu beneficium vnitum assumit naturam eius cui vnitur, *per cap. recolentes, in sine de statu monach. Anto. in cap. i. ne sede vacan. gloss. & doct. in d. cap. licet canon: tum quia principale tunc attenditur, non accessorium. quod sequi naturam principalis conuenit. l. cum principalis. ff. de regul. iur. scripsi in tract. de vnio. supra, secus si æque principaliter: vt docet Nicolaus Milius. in verb. curatum, vt in vlt.*

Curam ob- 32. Quinto idem si non habeat curam fori poenitentialis, sed tantum fori contentiosum, Cardinal. in clement. vna. q. 20. de offi. vicari. *non comprehenditur in fori contentiosum. capit. u. & finali, de officio Archidiacono. & tamen non tenetur fieri sacerdos intra annum, sed sufficit quod fiat diaconus. c. cum in cunctis. §. inferiora, de elect. quamobrem sine monitione non priuaretur: quia d. c. licet canon, loquitur in ecclesia parochiali simpliciter non in quocunque beneficio curato.*

33. Et superius in declaratio. bullæ & signaturæ retuli differentiam inter ista, nã parochialis ecclesia dicitur, quæ parochiam habet, & territorium ad eius curam deputatum: vt docet Panorm. in cap. exirpande, de præb. & Nicol. Milius in verb. ecclesia parochialis, & scripsi in verb. parochiales, in §. statutus. 2. de collat. in Concord.

Beneficia 34. Sexto quando nulli sunt parochia-

ni, fortè propter bellum, vel alias. *gloss. & doct. in d. c. licet canon.* Nam clericus huiusmodi habere beneficium sancimus, qui ad sacrosanctas ecclesias, vel ad monasteria permanent non diuagantes, neque circa ministeria diuina desides, cum propter hoc beneficium eius indulgemus. *l. generaliter. C. de sacrosanct. eccl. c. generaliter. 16. q. i. facit. 2. ibi, in actu positi, vt dign. ordo seruet. lib. 12. & cessante causa cessat, effectus. l. quod dictum. ff. de pactis. ca. cum cessante, de appellatio. & Io. de Selua. in tractat. de benefi. in 3. parte. q. 42. lo. Staphil. in tract. de literis gratis, in 2. parte. fol. 46. quia si non habeat curam actu, cessat ratio d. ca. licet canon: vt scribunt Anb. & alij per illum text. in cle. vna. col. 1. de offic. vica.*

35. Sed si reuertantur parochiani, tenebitur, is promoueri ab eo die, quo reuertitur, si quidè incipit actu parochialis esse: veruntamen erit tutius, vt quod ipsi parochiani moneant curatum, vt eis seruire teneatur, ne scilicet ignorantiam vllã prætereendere valeat: de qua inferius dicitur.

36. Eum autem verum esse curatum docet Staphil. in tracta. de literis gratis, tituli de qualitate & statu benefi. vers. patet igitur, qui certum habet territorium limitatum, & quod ipse curam exerceat per se non per vicarium perpetuum, & quod iste sic instituitur. Ego vidi præceptum fieri ab episcopo, seu eius officiali isti curato, statim reuersis parochianis ad instantiam illorum, vt residere haberet, & promoueri intra tempus iuris, alioqui episcopi prouidet.

37. Septimo curatus poterit ecclesiam suam permutare cum alio beneficio in fine anni. *ca. commissæ de elect. in 6. cum ea ante finem anni priuatus non sit, vt ibi dicitur: & sic tenent Do. de Rot. dec. 187. in antiq. sub tit. de præben. dec. 38. licet contrarium alibi dicatur fuisse iudicatum in Rot. dec. 355. nota quod non promotus. [in antiq. sub tit. de reu. permuta dec. 6.]*

38. Sed primæ sententiæ adhæret Aufre. dec. 471. dicens esse communem & veriorrem: quia suum est beneficium ante finem anni, ergo potest illud permutare etiam decies: vt scripsit Oldr. in consi. 203. factum tale, per illum.

per illum text. in c. commissis, & Egid. Bellam. decif. 178. non promotus, ac Rochus in tracta. in-
rispat. in verbo honorificum, quaest. 30. [Sub tit. de
ver. permuta. decif. 1. & in omnibus tempora-
libus actionibus, nisi nouissimus totus di-
es impleatur, non fingit obligationem. l. in
omnibus. ff. de actio. & oblig. sic nec priuatur
quis ante vltimi diei lapsum.]

39 Etis cum quo permutatur tenebitur
intra alium annum etiā promoueri, aliās
priuatus erit. de Rot. decif. 108. nota quod vbi,
in antiq.

40 Nam quilibet habens parrochiale
intra annum promoueri tenetur, siue sit
primus, siue post eum alius, siue causa
permutationis habeat, siue ex alia prouisi-
one.

41 Octauo limitatur, quando litigiosa
esset ecclesia parrochialis: nam computa-
tur hic annus à die commissi regiminis &
pacificæ possessionis, per text. in c. commissis,
de elect. in 6. vel à die, quo potuit esse pacifi-
cus: vt ibi, & c. licet. 2. de preb. in 6. Egid. Bel-
lamera decif. 153. Papa, & decif. 83. super hoc. v-
bi dicit hoc probandum à non promoti,
videlicet litem habuisse, vel habere, alio-
qui securus non erit, teste Dom. conf. 82. Boni-
facius. col. 3.

42 Cuius prætextu vidi multas impe-
trari parrochiales, quia possidens lites sibi
bi fingebat, sed ante Deū, cui omnia sunt
aperta, iste qui fingit litem satis est priua-
tus, nec aliquem habet titulum: ideoque
recipiendo fructus est prædo, & fur, &
falsarius, quod falsò nomē curati sibi ven-
dicat, & ascribit, cū nō sit: quamobrē tene-
bitur ad restitutionē fructuum, vt quos ex
re non sua (cū sit priuatus) accipit, & mala
fide: alioqui nō dimittitur peccatū nisi re-
stituat ablatum, per rez. peccatum de regul.
iur. in 6. & hic inferno perpetuo, nisi resi-
piscat, cruciabitur. [Facit text. in l. cum hi. §. si
cum lis. ibi ne circumueniatur oratio, fingi e-
nim lites potuerunt, vt transactio etiam
citra prætoris auctoritatē fiat. ff. de transa.]

43 Præterea cū quis habeat ius in dicto
beneficio, donec sit annus elapsus, nec an-
tea priuatus intelligatur: ideo in fine anni
Papa vel ordinarius favore studii dispen-

sare poterit, cum volente studere, ne vacet
interim beneficium, per d. cap. commissis, & c.
cum ex eo, de electione, in 6. dummodo hic
fuerit promotus ad subdiaconatum ante
annum, vt ibi, & docet Olrad. d. conf. 203. & de
Rota decif. 187. nota quod tenens, in antiq. sub
tit. de preben. decif. 38.

Vnde vide episcopi dispensationem Forma dis-
fic conceptam, Ioannes & c. Petro. & c. non pensat epi-
scopi.

dines promoueri hinc ad septennium,
dummodo illo tempore durante, in ali-
qua vniuersitate approbata resideas, & li-
terarum studio insistas, & intra annum ad
subdiaconatus ordinem promotus fueris,
tecum de gratia speciali dispensamus: pro-
uisio quod tua ecclesia nullum in spiritua-
libus & temporalibus patiatur detrimen-
tum. Actum, &c. Dicitur, Resideas, & stu-
dio insistas, quia non sufficit in studio esse,
nisi quis studeat. l. si quis autem. & ibi. Alex.
ff. de acq. possess. gl. in proemio 6. lib. Bartol. in l.
si quis Titio. ff. ex quib. caus. mai. Dixi in scho-
lastico priuileg. 29. & seq. art. 31. & seq. vbi multa
scripsi de hac scholasticorum residentia, & quan-
do excusentur.

44 Et hæc communis opinio & vera, te-
ste Aufr. in dec. Tholos. q. 471. vide Egid. Bella.
dec. 15. vtrum, & dec. 735. si impetrans, & Rom.
conf. 325. quo ad primum, in 3. q. & si possidens
istam ecclesiam parrochiale moriatur
vltima die anni, vacabit beneficium per
mortem illius, cum adhuc non sit priua-
tus. d. c. commissis. Paul. Paris. conf. no. super hoc
in fin. vol. 4.

45 Notandam est, quod postquam an-
nus iste computatur à die pacificæ posses-
sionis adeptæ: & in hoc regno pacificam
possessionem quis non dicitur habere an-
te annum, ob id post annum pacificæ pos-
sessionis alterum habet annum ad promo-
uendū, ne si promoueretur in primo an-
no, & postea in fine anni ei beneficium e-
uinceretur, esset presbyter sine beneficio,
& mendicare cogereretur in opprobrium
totius cleri. c. diaconi. §. in 93. distin. quod ne
contingeret, iura prouiderunt, ne quis or-
dinaretur sine beneficio, vel patrimonio,
capitul. postulasti, de rescrip. capitul. episco-

scopus. & capitul. cum secundum de preben.

46 Et si episcopus sciuit istum non habere beneficium, haud quaquam eum promouisset: ideo quia irrita non potest esse de iure nouo ordinatio d. c. cum secundum. melius erit, quod non promouetur, quam si postea nudus remaneret. Ita declarauit Senatus. Paris. in camera (vt dicunt) Domani, anno 1547. in mense Februario, pro magistro Petro de la Berniere, contra Chastin. Relatore Do. Sanucio Consiliario eiusdem curiae: per quod declarantur iura canonica, maxime d. ca. commissa. vbi glos. valde titubat. quam obrem nota istam declarationem apprimere, & hodie communem in dicta curia.

Arestum.

Iustum impedimentum excusat non promotu.

47 Non o limitatur cum iusto impedimento detentus non potuit promoueri: c. commissa. & in clem. ne in agro. & ceterum, de statu monach. glo. in verb. priuatus, cap. licet canon. vt pote si ualitudine aduersa, vel alio iusto impedimento quis affectus fuerit, non erit priuatus: & sufficit isti ualitudinem hanc probare, licet speciem infirmitatis non probauerit: vt Dom. de Rota afferunt in decis. Fastol. causa n. & quod dicatur iustum impedimentum, scripsi in gloss. impedimento. §. i. de col. in Concorda. & in tract. de exoniis. in ord. Reg. in 3. tomo. commenta.

Impedimentum in fine anni eueniens an excuset.

48 Et an sufficiat probare impedimentum, si in fine anni superuenerit, Aegid. Bellamera decis. 83. super hoc negatiue concludit, si non poterat intra illud tempus promoueri: Sed contrarium dicerem: nam poterit illud beneficium resignare, vel permutare, seu dispensationem habere de non promouendo id temporis vel breue impetrare, vt vno die promoueretur: ideo impedimentum etiam in fine anni superueniens excusat a non promouendo: & finito impedimento secundum eum annus dabitur integer, vel tantum saltem temporis, quantum restabat tempore impedimenti. per no. in cap. cum ex eo, de elect. in 6. & per c. si electio. de elect. ibidem. cle. vna. de in integ. rest.

49 Ideo priusquam amouetur possessio, debet citari possessor, vt cognoscatur,

an fuerit iusto, seu legitimo detentus in impedimento. a. licet. 2. de preb. in 6. gloss. in cap. commissa, de elect. ibidem: & haec est communis opinio doct. ibi: & debet citari principalis & non procurator vt dicunt Do. de Rota, decis. 750. sciendum, in antiq. sub titul. de stron. & re iudica. dec. 22. & opus est quod citatio ad istam declarationem faciendam perueniat ad notitiam possessoris: vt firmant Dom. de Rot. decis. 771. dic quod si apponatur, in antiq. sub tit. de dolo & conu. decis. 21. & Aegid. Bella. decis. 176. auditor.

50 Hodie post annum in Francia conferunt ordinarii, & facta ab illis collatione, vel prouisione a Papa, impetrantur literae in causa nouitatis directae iudici Regio, coram quo impetrans dicit se canonicè beneficium assecutum, & esse in possessione beneficij, quod vacauit per non promotionem talis, &c. nisi impedimentum prober aduersarius vel promotionem, aut dispensationem, adiudicabitur impetranti possessio, saltem per recedentiam: & sic seruatur in forensi iudicio.

51 Sed ante adiudicationem vno finito termino, dari poterit alius ad probandum dictum impedimentum, quia de graui agitur praesudicio: vt decidit Aegid. decis. 177. in casu. & vide eum decis. 180. si priuatus & ista causa regetur legibus & statutis illius curiae coram qua agitur: vt not. in cap. i. de spons.

52 Decimo si pater vel patruus, vel alius retinuerit bullas sui filij, vel nepotis, aut alterius, non procedet priuatio: nam in hoc casu cum filius, vel alius ignoret se priuatum esse, non currit ei tempus, nec priuatur nisi a die quo scit, cum dicatur iustum esse impedimentum secundum Dom. in c. commissa. 10a. de Selua. in tract. de benef. in 3. parte. que §. 3. in fi. quia non est negligentia, vbi non est scientia. c. 2. & c. quia, de concess. preb.

53 Sed peccat is, qui sic retinet bullas & non facit certiores eum, cui beneficium acquisiuit: nam quilibet acquirere potest alteri, sed non acquisitis priuare sine facto domini. l. id quod nostrum est. ff. de regul. iuris.

54 Sed

54 Sed in hoc fraus esse posset: quia pater semper posset retinere bullas filii sui, & sic quilibet posset excusari: & hic pater rapax deuoraret bona ecclesie & sic spoliarentur beneficia & bonis, & seruitio. Ideo dicerem fauore ecclesie quod hic non promotus, est priuatus, & imputetur ei, qui acquisiuit illi puero beneficiū, nec pro eo non impetrauit dispensationem, vel tempore debito eum promoueri non curauit: nam summa ratio est, que facit pro ecclesia. *A. sunt persone. ff. de relig. alioqui quilibet excusaret se, dicens se ignorasse habere curatum beneficiū: & nunquam daretur vacatio per non promotionem: quod esset valde absurdum, & puto quod si Papa hodie interrogaretur sic statueret.*

55 Vndecimō minor dispensatus ad obtinendum parrochiale, non tenebitur promoueri intra annum, nec priuatus erit ex defectu promotionis, per text. in *u. n. c. gloss. in ca. quia in tantum de prebend. vbi Panorm. dicit quod minor dispensatus ad ecclesiam parrochiale, censetur dispensatus de non promouendo, quod est accessorium. Idem tenet Felin. in ca. postulasti, de reserip. & Ioan. de Selua. in tract. de benef. in 3. parte. q. 52. & superius scripsi inter dispositionis effectus.*

56 Sed in decimo octauo anno ad subdiaconatum, in vigesimo ad diaconatum promotus fuerit, vacabit beneficiū per non promotionem, teste *Ancharano conf. 295. vltra alia.*

57 Contrarium tamen fuit iudicatum Burdeg. *vi referi Boer. in decis. Burdeg. quest. 19. quidam, in fine. quia cap. licet canon, est odiosum, & sic nequaquam extendendum: & quia loquitur quando non fuit promotus ad sacerdotium, ideo non intelletur in aliis ordinibus.*

58 Alioqui dictum cap. extenderemus, contra gloss. in c. fin. de iure patro. & alia iura volentia priuationem non extendi ad alios casus: per *S. in autem, ibi, non est qualibet lex tale quid dicens in authen. de non eligend. secundo nub. collation. prima. & hæc vltima sententia videtur magis equa: quia hic po-*

terit promoueri ad omnes ordines in 25 anno, & ita satisfacere illi text. qui tantum requirit promotionem ad sacerdotium, non ad diaconatum, vel subdiaconatum.

59 Si tamen fuerit cum aliquo dispensatum, ne ad aliquem ex sacris teneatur promoueri, &c. non tenebitur promoueri in hoc tempore præstituto à iure: alioqui nihil prodesset ei dispensatio: *vt supra dixi.*

60 Duodecimō non procedit etiam in Curatam ecclesia curata non parrochiali, per d. ca. li. ecclesiam ceter canon & abunde scripsi differentiam in forma mandati. *gl. cum cura, & seq. in Concor. quia chiale istud c. licet canon: loquitur tantum in ecclesia parrochiali. & est correctorium iuris: quamobrem odiosum, ac restringendum. c. statutum, de elect. lib. 6.*

61 Decimotertio limitatur in ædicula, seu Capellania, etiam ex fundatione requirente sacerdotium, quæ à Papa fuit alicui collata cum dispensatione: vt nisi præuia monitione priuari non possit aliquis ex solo defectu promotionis intra annum: nam c. licet canon, loquitur de ecclesia parrochiali, ergo non habebit locum in alio beneficio. Ideo tenet *gl. in verb. resistentia. §. ordinar. de col. in prag. ob id maxime, quod fit pœnale de priuans: quamobrem non erit ad alios casus trahendum. Sic decidunt do. de Rota. decis. 520. nota quod tenens Capellaniam, in antiq. sub tit. de pœnis. decis. 3. J. Et Rom. conf. 325. quo ad primum, vbi dicit etiam eo casu nullam esse collationem ordinarii factam non sacerdoti.*

62 Tamen si in fundatione diceretur expressè, quod si Capellanus non fuerit intra annum promotus, esset priuatus, vel quod habeat locum c. licet canon, tunc in vim statuti hoc cap. seruabitur: *vt decidit Staphil. in tract. de literis gratie, rubr. de variis mod. rat. vers. intelligo tamen. & alle. decis. Rote 180. nota quod vbi, in antiq. sub tit. de reser. decis. 63. In quo loco nulla eius mentio habetur: sed vide quæ dixi supra in 5. amplia. & Boer. q. 223. in decis. Burdeg. & sic possunt conciliari, vt non priuetur obtinens ædiculam requirentem promotionem: nisi expressè statutis illius ecclesie id cautum fuerit, & dictū de hac pœna: vt supra scripsi.*

Commissa
cura non
priuatur
quis non
promotus
si non sit
curatus.

63. Decimoquarto non procedit si duo vel plures praeficiantur ad ecclesiam parochialem, & neutri eorum sit commissa cura: tunc licet uterque confessiones audiat, baptiset, & alia quae ad curam spectant faciat: tamen in eis non habebit locum d. c. licet canon: quia sicut vna sponsa duos non potest, aut plures habere sponfos. c. 1. de sponsa. duorum, sic nec ecclesia duos curatos, c. cum non ignores, de prae.

64. Et quemadmodum in vnaquaque ecclesia presbyter vnicus esse debet, ita ipsa ecclesia, quae sponsa, vel vxor eius dicitur non potest inter plures presbyteros diuidi, sed vnum dantaxat habebit sacerdotem: qui eam syncerè, & castè regat. cap. sicut in vna 21. q. 2. sic consuevit Oldrad. conf. 67. quæstio talis altaris in vna ecclesia duo essent capita: quod esset monstrum. cap. quia plerique, de officio. ordinar. Staphil. in tracta. de literis gratis. rubr. de qualis. & statu benef. vers. requiritur & certum.

65. Vnde si collegium committat curam duobus, neuter curam habebit, sed tantum curæ exercitium: & cura penes collegium erit, & non apud singulos, c. irrefragabili, §. excessus, de officio. ordinar. l. in tantum, §. vniuersitatis, de rerum diuis.

Curam
quando
quis dica-
tur habere.

66. Si verò collegium committat vnum ad tempus, etiam ille non erit curatus, sed vicarius temporalis, apud quem non erit cura, per not. in c. cum ex eo, de elect. in 6. glo. in extranag. Exerabilis 10a. 22.

67. Verum si committeret vnum, quem non posset delituere, & is ab episcopo susciperet literas regiminis: tunc ille haberet curam, & intra annum teneretur promoueri, iuxta clem. vnam de officio. vicar. & Innoc. in c. si cum non ignores, de prae.

68. Et tenetur collegium eligere vnum, cui animarum cura assignetur de consuetudine: & ille reddet administrationis, & villicationis rationem: vt dicitur in Euangelio. Redde rationem villicationis.

Duo creati
an in vna
ecclesia es-
se possint.

69. Non tamen negatur quin plures clerici, si ecclesiae patiantur facultates, possint esse in vna ecclesia: c. illud. 7. q. 1. sed non tanquam curati: quia non possunt esse duo capita in vno corpore, quasi monstrum. c.

puoniam. de officio. ord. hoc etiam probat Staphil. in tracta. de literis gratis. rubr. de qualis. & statu benef. vers. requiritur & certum, nisi factæ essent duæ parochiae, & partita cura de papæ autoritate.

70. Decimoquinto limitatur, cum non appareat ecclesiam esse parochialem: tenet quia de his quæ non sunt, & non apparent, idem est iudicium. l. duo sunt Titii. ff. de testam. tut. vnde si parochialis ecclesia per quadraginta annos fuerit possessa tanquam vnita alteri, praesumetur quod non fuerit curata: & ille qui sic eam possidet, non priuatur per non promotionem: quia prius oportet probare illam qualitatem: videlicet eam esse parochialem. Non ignor. C. qui accusare non possunt. Sic consuluit Oldrad. conf. 296. de iure.

71. Decimosexto si impetrauerit ecclesiam parochialem, dicens possessorem promotum esse promotum, sufficit quod probem eum tantundem illam detinuisse, licet non probem negatiuam illam, quod non fuerit promotus: quippe debet ipse possessor probare se esse promotum: negantis enim non potest probare. l. actor. C. de prob. ca. quoniam, illo tit. decidi. Egid. Bellamera, decis. 49. si impetrauit, qui allegat cap. ex parte, de rescrip.

72. Decimosextimo si quis non fuerit promotus intra annum promotus, statim priuatur est beneficio. d. c. licet canon. ob id quamuis non postea fuerit promotus, non potest illud beneficium retinere sine noua collatione, imò semper impetrari potest, vt vacans, siam reo. doct. in c. cum venerabilis. de excep. ideo qui sentit se non esse promotum, debet hoc Papæ narrare, & petere sibi de nouo conferri, alioqui recipiendo fructus furtum committit, vt pote ex re non sua fructus recipiens, & doct. in ca. si de rescrip. in 6.

73. Sed vix obtinere poterit nouam collationem sine compositione fructuum, nec potest hic iuari decreto, de pacificis possessoribus, quanto cunque tempore possederit, cum absque titulo possideat: & decretum requirit verum, aut coloratum titulum:

titulum, ut abunde scripsi in tract. de pacific. possessor. in prima linita.

74 Decimo octavo ecclesie fundatae ad commoditatem subditorum longe commorantium, licet parrochianos habeant, non sunt tamen parrochiales ecclesie, videlicet ad hoc, ut eas obtinens (nisi promotus fuerit intra annum) priuatus sit illis, per d. c. licet canon, quia simplex est beneficium, & causa succursus factum, ideo in hac patria succursum vocant. de quibus Decius in c. ex parte 5. de rescr. allegat panor. in ca. recedentes. in fi. de statu monach.

75 Item qui istum habet succursum, audire potest iura ciuilia, si presbyter non sit, licet parrochiale obtinens ecclesiam matricem non possit ea audire. c. si ne clericus vel monach. in c. i. in fi. de iur. in fi.

76 Prater ea per adeptionem istius ecclesie & succursus non vacat primum beneficium curatum, si quidem ista beneficia compatible videntur, teste Lappo alleg. no. restatur in suis. alius incipit Philippus, in fi. de que scripsi supra in tit. de erectio. in parroch. & ista pendere dicitur ab altera principali: ut docet Archi. in sum. 21. q. 1.

77 Decimo nono si post annum quis impetrauerit beneficium non promoti, deum lite cum eo durante, ipse illud impetrauerit per rescriptum si neutri, vel si nulli, dicunt aliqui non valere hanc ultimam impetrationem: nam cum neutri ius competere asserit, ergo nec sibi: male igitur ipse recipit fructus, & perperam litigat super dicto beneficio, videturque inhabilis.

78 Sed respond. valere: quia dum dicit ius non competere, intelligi debet de tertio, non de ipso impetrante: & si conditionaliter dixerit, si neutri ius competat, quod petit sibi prouideri, adhuc etiam hoc fieri poterit: & valebit etiam nouissima impetratio: per ea que superius abunde scripsi in tract. si neutri.

79 Vigesimo si Papa mandat conferri Titio beneficium vacans per non promotionem Sempronii, hoc ipso censetur declarare Sempronium priuatum esse illo beneficio: nec requiritur alia declaratio: &

consuluit Anc. h. conf. 293. vltra alia refert Philippus Probus in additio. ad Ioan. Monach. in ca. volentes. de priuileg. libr. 6.

80 Et licet de iure in casibus ipso iure priuantibus requiratur sententia declaratoria: ut in c. cum secundum, de heretic. in 6. tamen in hoc regno sine declaratione impetratur beneficium, & demum agitur possessorio: ut supra dictum fuit.

[Vigesimo primo non priuatur is, qui non potest promoueri, utpote si quis homicidium commiserit, cui est prohibitum a iure, non celebret & ne promoueatur. ca. tua c. quereis de eta. & c. Henricus. de cleric. pugn. in du. el. Bonifac. in cle. ne in agro. §. ceterum. in fi. de statu monach. Quid si hic homicida rehabilitatus fuerit, non tamen ad omnia, sed circa altaris ministerium, an si non promoueatur, sit priuatus? quod videtur, quia restitutio concedit quod ademit priuatio. c. quod si minor. §. restitutio. ff. de minor. l. 3. §. si in metallum. de muner. & honor.

Contrarium putarem: quia gratia non inducit necessitatem l. sepe. ff. de offi. proconsul. nempe si concedatur minori, ut possit ante tempus promoueri, si non promoueatur, non est priuatus, quia potest, non inducit necessitatem. l. Gallus. vbi Bart. ff. de liber. & posth. & non quicquid potestati iudicis permittitur, subicitur eius necessitati l. non quicquid. ff. de iud. l. i. c. quomod. & quan. iudex. & quod ad gratiam indultum est, non inducit necessitatem. l. legata. ff. de leg. i. lmo. in l. talem. in fin. ff. de hered. inst. quod est verum si non tuerit ad omnia restitutus, aliàs contra. per d. l. 3. quia eo casu res ad primam redit naturam. l. si vnus. §. pactus. ff. de pact.]

81 Vltimo ei qui priuatus est per non promotionem, non potest iterum beneficium illud conferri, ne priuatio reddatur elusoria, & sit verbis lex imposita, & non rebus. c. commissas de elect. in 6. cle. ne in agro. §. ceterum. de statu monach.

82 Quod est verum ab ordinario, sed à Papa poterit eidem conferri, facta priuationis illius mentione, quia est supra ius. ca. propositus. de concess. pra. nec tenetur iure. c. i. de consti. in 6. c. nemo. cum glos. de elect. libr. 6.

Priuato an possit iterum beneficium conferri.

83 Privato quoque propter delictum conferri potest beneficium à Papa, facta privationis illius mentione. *c. ad aures. vbi Patrum. in fin. de penis. & doct. in c. cum inter de reuinc. alias non valeret pronisio. l. si aliquid. C. de susceptor. li. 10. vide Fel. in ca. si uerum de heret. & quamuis his in casibus privatus non sit non promotus intra annum: tamen si cessante impedimento non promotus fuerit & tenuerit beneficium etiam simplex in conscientia tenetur ad restitutionem fructuum: quia non seruit beneficio: & alius promoueretur. & seruiret. *cap. si de rescript. in 6. alioqui nulli essent prebyteri, nisi obtinerent ecclesias parrochiales: & in fundatione verisimile est, quod fundatores hoc voluerint: nec intentio eorum fuit dare cuidam non sacerdoti, & qui sacerdotio non fungeretur: vt alibi dixi.**

84 Alia multa possem hic congerere, quæ forte lectorem detererent ab horum lectione: ideo cum his finem dicendi faciam, gratias Deo optimo maximo agens immensas.

Dispensatio de non residendo.

Conservantur nobis etiam beneficia per dispensationem non residendo, potest enim ordinarius monere beneficiarium non residentem, vt resideat, qui, si monitionibus obtemperet, privari poterit. *c. ex iua. & sequa. de clericis non residentibus nisi per dispensationem sibi provideat, Siquidem Deus opti. max. elegit sibi tribum Leui, vt ipsi seruiret, maxime circa aram Domi. cui beneficia id est decimas, & alia bona spiritalia dedit. Numer. 18. & scripsi in tract. de decimis q. 1. Bona vero temporalia idem dominus temporalibus viris, id est laicis, & aliis tribus assignavit.*

Beneficia 2 Et sic pro seruitio spiritali institutum est beneficium. *c. si de rescript. in 6. c. concessio. 12. qu. 2. gl. in c. si de offic. vicar. ca. fin. n. q. 2. & pro tempore sunt in temporalibus seruitio constituta sunt feuda. *struua, seu cano. de forma fidelis & in c. in seq. ibidem, necda pro tempore non officia temporalia. l. penul. C. de testa. milit. porali. l. pen. de domesticis & pro test. lib. 12. & nullus**

per substitutum seruire potest. *l. nullus qui nexu. C. de decurio. 10. sic est in stylo parlam. libr. 3. rub. de rescribendis officia. regio. & superius dixi in part. iiii. quare instituta sunt beneficia.*

3 Vnde sequitur prelatos maxime tenere residere, vt docet Hieron. in *Leuico*, his verbis. Si quis vult pontifex esse, non tam vocabulo quam merito imitetur Moysem. *cap. imitetur & Aaron: quid enim dicitur de eis: quod non discedunt de tabernaculo domini: Erat ergo Moyses indefinenter in tabernaculo domini. Quid autem ei opus erat, vt aut à Deo aliquid discederet, autiple populum doceret?*

4 Hæc duo sunt Pontificis opera, vt à Deo discat legendo scripturas diuinas, & sæpius meditando, aut populum doceat. sed illa doceat, quæ à Deo ipse didicerit, non ex proprio corde, vel humano sensu, sed quæ spiritus sanctus docet. Est & aliud opus, quod facit Moyses, ad bella non vadit, non pugnat contra inimicos, sed quid facit? orat, & donec orat vincit populus eius: si relaxauerit, & dimiserit manus, populus eius vincitur, & fugatur. Oret ergo sacerdos ecclesiæ indefinenter, vt vincat populus, qui sub ipso est, hostes inuisibiles, qui sunt demones impugnantes eos, qui volunt pie viuere in Christo. *cap. si. 36. distinct.*

5 Sed quidam ex nostris prelati terræ Episcoporum nos, qui in vita populum ipsis commissum non viuunt, nec quidem instruunt. Quid ergo faciunt? curas secularium principum, & aliorum, cum terreni sint, assumunt, contra statuta concilii Carthage, quo sic fuit statutum. Episcopus nullam rei familiaris curam ad se reuocet, sed electioni orationi, & verbo prædicationis tantummodo vacet. *cap. Episcopus. 2. in 88. dist. vbi etiam dicitur, Episcopus aut sacerdos nequaquam sæculi curas assumant, finaliter deiciantur: alii curias sequantur.*

6 Sed audi quid scribat Ambrosius. Ad palatium Imperatoris irem libenter, si hoc congrueret sacerdoti: officio. *c. conuention. 23. q. 8. Sed vix illis mundo deditis, quia dominus eorum infernus erit, nisi respiciant.*